Ministerie van Economische Zaken en Klimaat

1-1

TER ADVISERING

Aan de Minister van Economische Zaken en Klimaat

Directoraat-generaal Economie en Digitalisering

Auteur
[redacted]

Datum
13 september 2023

Kenmerk

DGED / 36209767

ZK 0000034034

Kopie aan
[redacted]

Bijlage(n)
1

nota

BNC-fiche Wijziging van Verordening betreffende de Europese statistiek

Parafenroute

[redacted]

Aanleiding

Op 10 juli jl. heeft de Europese Commissie een voorstel voor een verordening uitgebracht over Europese statistiek. Na interdepartementale afstemming in het BNC-overleg op 27 september en de CoCo op 3 oktober, wordt het BNC-fiche na de MR van 6 oktober aan de Eerste en Tweede Kamer gestuurd.

Advies

Instemmen met bijgevoegd BNC-fiche.

Kernpunten

- Het doel van dit voorstel is om het Europees statistisch systeem toekomstbestendig te maken en beter in staat te stellen het aanwezige potentieel van digitalisering te benutten. Daarom creëert de Europese Commissie met dit voorstel een nieuw juridisch kader waarmee nationale statistiekbureaus onder voorwaarden gegevens kunnen eisen van private gegevenshouders.
- Dit voorstel raakt het CBS dat vanuit Nederland belast is met de productie van Europese statistieken.
- De Nederlandse inzet zoals neergelegd in het BNC-fiche is overwegend positief, maar op een aantal onderdelen kritisch. In de onderhandelingen zal Nederland zich ervoor inzetten dat deze onderdelen worden aangepast, waaronder:
    - Het voorstel introduceert een onduidelijke systematiek voor het opvragen van private gegevens. Eerst moeten het statistiekbureau en de private gegevenshouder met elkaar in dialoog. Als dit niet leidt tot een overeenkomst, dan kan het statistiekbureau de verstrekking van gegevens 'opeisen' en nog een sanctie opleggen aan de private partij. Het ontbreekt in het voorstel aan heldere regels voor dit proces en een duidelijke wettelijke grondslag voor het opvragen van gegevens.
    - De Europese Dataverordening (waar momenteel op EU-niveau de onderhandelingen zijn afgerond) biedt al een basis om in

Ontvangen BBR

uitzonderlijke noodzaak statistische gegevens bij private gegevenshouders op te vragen. Daarmee lijkt er inhoudelijke overlap tussen de in het onderhavige voorstel opgenomen nieuwe systematiek voor een "statistische respons op crises" en de Dataverordening. Dubbele regimes zijn ongewenst en onderdelen met mogelijke dubbelingen t.o.v. de Dataverordening moeten worden aangepast.
    - De Commissie raamt de directe netto kosten voor nationale begrotingen en overheden op €85 mln per jaar. Het is niet bekend hoe dit zich zal vertalen naar de Nederlandse situatie, omdat het nog niet duidelijk is welke concrete maatregelen moeten worden genomen om de verplichtingen die de verordening voorschrijft te implementeren. Hierover is opheldering nodig.
- Met het voorstel zou voor Europese statistieken uitgebreider gebruik kunnen worden gemaakt van data die gegenereerd wordt door grote ICT-dienstverleners. Dit zorgt in principe voor een regeldrukvermindering voor het MKB, dat grotendeels de last draagt van de traditionele surveymethode. De opbouw van de totaalbedragen voor de regeldruk is in het voorstel echter niet inzichtelijk. Duidelijkheid hierover is gewenst om de regeldrukbesparing te berekenen voor Nederland.

Toelichting

- Op dit moment worden gegevens voor de productie van Europese statistieken voor het merendeel ingewonnen door middel van traditionele bronnen, zoals enquêtes en administratieve bestanden. Met dit voorstel wil de Commissie het aanwezige potentieel van beschikbare data voor de Europese statistiek benutten.
- Het verkrijgen van data van private gegevenshouders door nationale statistiekbureaus is in het voorstel gebonden aan voorwaarden: het gaat om situaties waarbij gegevens op geen andere manier kunnen worden verkregen (alleen op basis van enquêtes en registraties), of als er sprake is van een aanzienlijke vermindering van de administratieve lastendruk. De gegevens kunnen uitsluitend voor Europese statistieken, onder een hoog niveau van veiligheid, vertrouwelijkheid en privacy, worden gebruikt.
- Het voorstel voldoet aan de subsidiariteits- en proportionaliteitstoets. Het kabinet is overwegend positief over het voorstel en acht het reguleren waarbij de nationale bureaus voor de statistiek onder voorwaarden gegevens kunnen opvragen van private gegevenshouders van belang. Zoals hierboven beschreven is Nederland echter kritisch over de wijze waarop de Commissie in haar voorstel hieraan invulling wenst te geven. Daarom worden in het fiche twee kanttekeningen geplaatst bij de proportionaliteit van het voorstel.
- De inschatting is dat een meerderheid van de lidstaten, evenals Nederland, hun zorgen kenbaar zullen maken over de onduidelijkheden in het huidige voorstel.
- Over het BNC-fiche heeft een eerste interdepartementale afstemming plaatsgevonden en er lijkt overeenstemming over de beschreven Nederlandse inzet bij de andere departementen. Indien er na verdere interdepartementale discussie nog wezenlijke wijzigingen aan het kabinetsoordeel volgen, dan zal u hier nader over worden geïnformeerd.

Notes

1-1 Akkoord